

pa „Njemu slava, ki vstal je od smrti“. Šesteroglasni latinski zbor, ki se je pri koncertu pel v stranski sobi, ponavlja glavne motive iz znanega opernega intermezza, zanimljivega i v harmoniškem i v melodiškem oziru. Za tem prihaja zbor pred cerkvijo; v začetku ga spremljajo večinoma trobila in leseni instrumenti. Za kratkim sopransolom Santuzze (gdč. *Daneševa*), vaškega dekleta, ki zaradi prestopka po tamošnji šegi ne sme v cerkev, nastopa polagoma ves zbor, med slavnostnim petjem pa se zajedno čujejo iz cerkve (v koncertu iz stranske sobe) orglje in aleluja. Ta mogočni prizor in novodobne dramatiški izvedena polifonija nas prepričuje, da skladatelj ni zaslužil brez vzrokov. Dasi ni klasiški duhovit, vendar je njega skladba vseskozi melodiška, nikjer dolgočasna, v instrumentaciji pa zelo izrazna. Na poslušalce je napravila vidno globok vtisek.

Pri koncertu so sodelovali operni pevec g. *J. K. Trtnik*, koncertni mojster g. *Hanus Baudis*, pianist in učitelj „Gl. Mat.“ g. *K. Hoffmeister* in vojaški orkester. G. Hofmeister je spremljal nekaj točk na klavirju s finim čustvom, dobro tehniko in razumnim predavanjem. Vojaški orkester pa se nam je zdel preglašen in časih premalo občuten. G. *Trtnik* je pel dve veliki in težki ariji, tekmospev *Walterjev* iz opere „Mojsterski pevci norimberški“ in *Hilono*vo arijo iz opere „Oberon“ ter izzval uprav frenetiško pohvalo, da je moral dodati še tri pesmi, med njimi *Vilharjevo* „Nezakonska mati“ in *Zajčevo* „Domovini in ljubavi“. G. *Trtnik* je junaški tenor, a pokazal se je tudi mojstra v kantileni, kar se družijo malokdaj. Prijetni glas mu je krepak in obsežen, prehajanje iz prsnih registrov v glavne gladko, intonacija čista, predavanje razumno, izgovor jasen celo v koloraturi. Videlo se je, koliko pridobi prirodna nadarjenost v pravi šoli. Učil je g. *Trtnika* v Pragi prof. *Lev* in na Dunaji mojster *Mancio*. — G. *Baudis* je igral na goslih jedno *Svend-senovo* romanco in jedno *Zarzyckijevo* mazurko. Prva je zanimljiva skladba, katero radi igrajo goslarski virtuvozi, mazurka pa ni preduhovita, dasi je posvečena mojstru *Pablu Sarasateju*. Ritmika je res živa, vendar pogrešamo pravega melodiškega toka. Ugodno je razveden samó srednji stavek. G. *Baudis* je igral navzlic ranjeni roki čisto, razumno in lepo frazovano. Dodati je moral še „Španske plese“.

O pevskem zboru nismo še govorili ničesar. Štel je nad 70 pevk in pevcev, cerkveni zbor pa je pelo poleg teh 60 učencev in učenk „Glasbene Matice“. V vsakem pogledu izvrsten in dovršen res še ni zbor, ali poznalo se mu je, da se je marljivo učil in se v kratkem času mnogo naučil. Gospodu kapelniku *Hubadu* gré popolno priznanje in neomejena hvala. Njega oduševljenost za glasbo in globoka razumnost ideje in tehnike se je očitno zaznavala na zborovem petji. Smelo trdimo, da se z g. *Hubadom* pričinja nova lepa dōba na glasbenem polji slovenskem.

—p—

Iz muzejskega društva. Na obilo obiskanem zboru dné 16. sušca je predaval gosp. prof. *Anton Kaspret* o *Rankeji* in *J. Kopitarji*. *Ranke* se je seznanil s *Kopitarjem*, ko je prišel dné 24. kimovca leta 1827. na Dunaj nabirat zgodovinskega gradiva. Tedanji vseмогоčni minister, knez *Metternich*, dovolil mu je rabiti dvorni arhiv in arhivni oddelek dvorne knjižnice. Tukaj se je *Ranke* sprijaznil z našim rojakom. Opóldne sta navadno obedovala pri »belem volku«, kamor so tudi zahajali *Hormayr* in drugi učenjaki. *Kopitar* je takrat spoprijateljil *Ranketa* s slavnim srbskim pisateljem, *Vukom Štefanovičem*. Plod tega prijateljstva je bila zgodovina srbskega národa. *Vuk* mu je predložil zgodovinsko svojo zbirko, *Ranke* jo je od besede do besede preudaril in presodil; pri vsakem dogodku je moral *Vuk* imenovati priče, s katerimi je govoril, ali od katerih je dobil ustna ali pismena poročila. V vseh drugih rečéh, tičočih se národnosti, prava in državnih naredeb, učil je *Kopitar* *Rankeja*. Te in druge zanimljive stvari iz duševnega občevanja obeh učenjakov je predavatelj zajel iz zbirke *Rankejevih* listov, katero je nedavno izdal *Rankejev* učenec, *Alfred Dove*.

Potem je gosp. arhivar *Anton Koblar* poročal o pasijonskih igrah na Kranjskem v Ljubljani, Novem Mestu, Škofji Loki in v Kranji. Te igre, navadne na Bavarskem in po drugih nemških deželah, uvédli so na Kranjskem zaradi kuge, ki je razsajala po deželi leta 1598. in 1599. Prirejali so na Véliki teden izprevode po mestnih ulicah in trgih. S podporo bratovščine trgovcev, jezuitov in drugih redovnikov so se te igre v kratkem času udomačile na Kranjskem; osebe iz najimenunejših stanov so sodelovale pri njih, celó stanovi so dovolili v ta namen 1000 glđ. Sosebno zanimljive so bile igre, katere so priredili kapucini leta 1721. v Škofji Loki s pomočjo meščanov in slovenskih kmetov. Gospod predavatelj je navel za poskušnjo nekatere slovenske pesmi, katere so prepevali kmetje pri izprevodu. Tu imamo začetek dramatike slovenske. Gospod A. Koblar je zanimljivo svoje predavanje zajel iz rokopisa »Instructio pro processione locopolitana«, katerega je našel v arhivu loškega kapucinskega samostana. — Poslušalci so oba predavatelja živahno pohvalili.

Mostovski.

Slovensko gledališče. »Dramatično društvo« je razvijalo v minulem meseci kaj živahno delavnost, zakaj igrane so se zgolj novosti. Zanimljivi sta bili zlasti predstavi dné 6. in dné 19. sušca, izmed katerih je bila prva na korist kapelniku dramatičnega društva gosp. prof. *Fr. Gerbiču*, druga pa na korist opernemu pevcu in režiserju *g. Fr. Bučarju*. Pri prvi se je ponavljala opereta »Mornarji na krov«, poleg nje pa smo videli štiri prizore iz Verdijevega »Trubadurja«. Predstavljalo se je namreč (v hrvaškem jeziku) II. dejanje véliki prizor *Manrica (g. Bučar)* in *Azucene (g. Gerbičeva)*, IV. dejanje 1. prizor *Leonore (g. Daneševa)* in *Manrica z zborom*, 3. prizor *Azucene* in *Manrica*, in poslednji prizor *Manrica, Leonore* in *Azucene*. Le-tá prvi poskus vélike opere na našem gledališči je vreden žive pohvale, in občinstvo ga je tudi pozdravilo jako simpatički; sevéda se ne dá tajiti, da takšni prizori, iztrgani iz celotnega dejanja izgubé mnogo svoje moči in lepote. — Prav tisti prizori so se igrali dné 19. sušca, samó da se jim je dodal še 3. prizor *Manrica* in *Leonore* iz III. dejanja, kjer póje *Maurico* slovečo *stretto*. V začetku te predstave smo videli dva prizora iz *Maillartove* opere »Puščavnikov zvonček«, v katerih sta pela (v češkem jeziku) *g. Bučar* in *g. Daneševa*. V obče je treba reči, da sta obe operni predstavi jako ugajali. Beneficijanta gg. *Gerbič* in *Bučar* sta si pridobila velike zasluge za slovensko opero, in zató se tudi mi pridružujemo glasni pohvali, s katero ju je obakrat odlikovalo mnogoštevilno občinstvo.

Predstava dné 13. sušca: »*Fužinar*«. Igrokaz v štirih dejanjih. Francoski spisal *Georges Ohnet*. Po nemškem prevodu poslovenil *Val. Kopitar*. — Srečna misel je bila, da se je uprizorilo to slóveče delo, katero si je po vseh gledališčih pridobilo velik uspeh. Igrokaz je spisan po jednako imenovanem romanu *Ohnetovem*, zató ima tudi dôkaj momentov, ki nas precèj spominjajo romana. Sicer pa posamični prizori — zlasti *Claire* in fužinarja *Filipa Derblaya* — globoko vplivajo na gledalca, ker so izvedeni takó psihološko resnično. Igranju *g. Borštnikove* in *g. Borštnika* se je poznalo, da sta se vrlo zamislila v svojo nalogo; tudi sploh je bila predstava dobra. — Ali si ni bilo móči preskrbeti prevoda po izvorniku?

Predstava dné 20. sušca: »*Diletantje*«. Veseloigra v štirih dejanjih. Spisal *Julij Rosen*. Preložil *Vekoslav Benkovič*. — Ta igra se ne dviguje nad vsakdanje prikaze te vrste; *Rosen* je spisal dôkaj boljših. Ako se mimo tega nekateri igralci (sicer vedno jedni in isti) kár nič ne potrudijo, da bi proučili svojo nalogo, tedaj je sevéda uspeh še manjši. Vidi se nam, da nekateri igralci niti po imeni ne poznajo óne ozirnosti, katero so dolžni gledališkemu občinstvu.

Predstava dné 25. sušca: »*Putifarjeva žena*«. Burka v jednom dejanji. Po *A. Görnerji* poslovenil *Ignacij Borštnik*. — Oskromna ta burka se je izvajala jako malo